

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie rassenbijsluiters

Rhodesian Ridgeback

Rhodesian Ridgebacks zijn sterke, atletische honden. Ze zijn gehecht aan hun eigenaar en kunnen aanhankelijk zijn, maar zijn ook zelfverzekerd, slim en eigenzinnig. Ze hebben veel beweging nodig. Rhodesian Ridgebacks passen bij een actieve, ervaren eigenaar die consequent en duidelijk leiding geeft.

Kies het juiste ras voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de Rhodesian Ridgeback het ras is dat u zoekt.

Lees ook de huisdierenbijsluiter Hond op www.licg.nl voor alle benodigde basisinformatie over honden.

Algemeen

De Rhodesian Ridgeback, kortweg Ridgeback genoemd, is afkomstig uit Afrika. Zijn voorouders bewaakten daar de kuddes en nederzettingen. Later werden jachthonden in gekruist en ontstond een grotere hond die gebruikt werd voor jacht op groot wild, waaronder leeuwen en gnoes. Het waren snelle, atletische en dappere honden met veel uithoudingsvermogen. Deze honden hadden al een 'ridge', een band van haren die tegen de groeirichting van de overige vacht ingroeien en over het midden van de rug loopt. Dit wordt ook wel een 'pronk' genoemd, de Afrikaanse naam van het ras is dan ook 'Pronkrug'. Het ras werd als eerste in Zuid-Afrika erkend en werd daar veel gebruikt als waakhond en jachthond. Tegenwoordig wordt het ras vooral als huishond gehouden. Het ras wordt gerekend tot rasgroep 6: 'Lopende honden en Zweethonden'. De Rhodesian Ridgeback wordt gemiddeld 12 jaar oud.

Uiterlijk

De Rhodesian Ridgeback is een gespierde, sterke maar ook snelle en wendbare hond. De rug is gespierd, de borstkas diep maar niet te breed. Op de rug loopt de 'ridge', die direct achter de schouders begint, symmetrisch en duidelijk omlind is, naar de heupen smaller wordt en bij de heupen eindigt. De ridge heeft aan de voorzijde een breed gedeelte (de 'box') met daarin twee kronen die recht tegenover elkaar liggen. Net voorbij dit bredere stuk is de ridge ongeveer vijf centimeter breed. De staart is bij de aanzet breed, maar loopt uit in een punt. Hij wordt gedragen in een lichte boog. De poten van de Rhodesian Ridgeback zijn sterk en recht met stevige botten, de voeten zijn compact ('kattenvoeten'). De kop van de Ridgeback is vrij lang met een vlakke, brede schedel en een vrij duidelijke overgang tussen schedel en snuit (de 'stop'). De oren zijn hoog aangezet, breed van boven en onderaan in een ronde punt uitlopend en hangen dicht tegen de kop aan. De neus is zwart, bruin of leverkleurig, de ogen passen wat kleur betreft bij de neus, wat betekent dat ze donkerbruin zijn bij een zwarte neus maar amberkleurig bij een lichtere neus.

De vacht van de Rhodesian Ridgeback is kort, dicht en glanzend. De kleur is licht- tot roodtarwekleurig, een klein beetje wit op de borst of de tenen is toegestaan, evenals een donkerder masker en oren.

De schouderhoogte van de reu is 63-69 centimeter, van de teef 61-66 centimeter. Reuen wegen ongeveer 37 kilo, teven rond 32 kilo.

De volledige rasstandaard van de Rhodesian Ridgeback kunt u vinden bij de rasvereniging. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

De Rhodesian Ridgeback is zelfstandig, moedig, intelligent en eigenzinnig. Hij is gehecht aan zijn gezinsleden, soms in het bijzonder aan één van hen, en kan aanhankelijk zijn. Het is geen hond die steeds achter zijn eigenaar aan loopt in huis, maar hij houdt wel in de gaten wat er gebeurt.

Zeker als jonge hond en puber kan hij energiek en springerig zijn en bovendien steeds op zoek naar de grenzen van wat toegestaan is. Het duurt zo'n tweeënehalf jaar voordat de Ridgeback geestelijk volwassen is. Zijn eigenwijsheid en zelfverzekerdheid in combinatie met zijn intelligentie maken dat hij een weliswaar rustige maar ook zeer consequente, duidelijke leiding nodig heeft om problemen en overheersend gedrag te voorkomen.

Naar vreemden is de Ridgeback afstandelijk. Met andere honden kan hij in principe goed omgaan en hij zal geen ruzie zoeken, maar reuen gedragen zich soms intolerant naar andere reuen. Ook kunnen soms problemen met andere honden ontstaan doordat de ridge op de rug van de Ridgeback door de ander wordt aangezien voor opgezet rughaar, wat een teken van imponeergedrag of opwinding kan zijn (dit signaal wordt 'borstelen' genoemd).

Met andere huisdieren kan de Ridgeback goed leren omgaan als hij daarmee goed gesocialiseerd wordt, hoewel zijn jachtinstinct soms de kop kan opsteken. Zijn oorsprong als jachthond kan ook bij wild, vee, voertuigen of joggers maken dat hij de achtervolging inzet.

Naar kinderen is de Ridgeback bij een goede socialisatie tolerant en vriendelijk. Het is wel belangrijk dat de kinderen leren de hond met respect te behandelen. Laat honden en kinderen uiteraard nooit alleen!

De Ridgeback kan goed leren om een aantal uur alleen te zijn, hoewel hij liever bij zijn gezin is. Hij is waaks en beschermt zijn gezin en huis, maar blaft alleen als daar aanleiding toe is.

Verzorging

De vachtverzorging van de Rhodesian Ridgeback is eenvoudig. U kunt af en toe een zachte borstel of een doek gebruiken om de vacht schoon te maken en als de hond in de rui is kunt u de losse haren uitborstelen met een rubberen borstel of handschoen en dan even naborstelen met een harde borstel. Denk eraan dat u de ridge van achteren naar voren borstelt. Controleer daarnaast regelmatig de nagels, bekijk het gebit en controleer de oren.

Beweging en activiteiten

De Rhodesian Ridgeback heeft veel beweging nodig om goed in conditie te blijven en heeft veel uithoudingsvermogen. Geef hem daarom dagelijks een wandeling van zo'n anderhalf tot twee uur. Ook lopen naast de fiets kan hij lang volhouden. Uiteraard moet u de beweging bij jonge honden langzaam opbouwen. Let bovendien op of de hond niet moe wordt en overdrijf het niet, want Ridgebacks zijn hard voor zichzelf en zullen ondanks vermoeidheid door blijven rennen zolang u ook in beweging blijft en dan overbelast raken.

Van nature is de Rhodesian Ridgeback spaarzaam met zijn energie en kan zelfs lui lijken; uit zichzelf zal hij niet snel gaan rennen tenzij hij iets ruikt of ziet om achteraan te jagen. U zult dus zelf actief moeten zijn om hem in beweging te krijgen. Denk echter niet dat u hem dan net zo goed kunt laten liggen luieren, want als hij zijn energie niet kwijt kan, kan er snel probleemgedrag ontstaan.

Vanwege het jachtgedrag moet u oppassen waar u de Ridgeback los laat lopen en zorgen dat hij goed onder uw controle staat. Vee of wild kunnen zorgen dat hij er vandoor gaat en ook joggers, fietsers en andere voertuigen kunnen een achtervolging uitlokken. Ridgebacks hebben overigens nogal eens een hekel aan koud en nat weer.

Behalve wandelen en fietsen zijn speuren en sportieve activiteiten zoals behendigheid of triathlon geschikt om samen met de Rhodesian Ridgeback te ondernemen.

Socialisatie en opvoeding

Een goede socialisatie is erg belangrijk voor een goede ontwikkeling van elke pup. Wen uw pup aan allerlei mensen, dieren en andere nieuwe zaken. Geef uw pup daarnaast voldoende rust krijgt om alle nieuwe ervaringen te verwerken. Extra aandacht moet uitgaan naar het goed leren omgaan met vreemden vanwege zijn natuurlijke terughoudendheid. Leer hem bovendien om wild, vee en andere mogelijke jachtobjecten te negeren.

Zorg dat u van jongs af aan zeer consequent de regels handhaaft en duidelijk bent in wat wel en niet mag. Als jonge hond is de Ridgeback onstuimig en eigenwijs. Zorg dat u goed gedrag belooft en voorkom ongewenst gedrag zoveel mogelijk. Door rustig, eerlijk en duidelijk te zijn bouwt u een goede band op met uw hond gebaseerd op wederzijds respect; dit werkt bij de Ridgeback veel beter dan als u probeert hem te onderwerpen. Besteed veel aandacht aan een goed contact met de hond, ook tijdens het wandelen, en leer uw hond dat hij eerst uw toestemming nodig heeft om met andere honden te gaan spelen of ergens op af te gaan zodat u de controle houdt.

De Rhodesian Ridgeback is intelligent en kan snel leren, maar hij is ook snel verveeld of afgeleid. Zorg daarom voor afwisseling en de juiste beloning. Denk- en speurspelletjes zijn geschikt om de Ridgeback geestelijke uitdaging te geven.

Ga met uw pup naar een puppycursus. Daar leert hij om uw aanwijzingen te volgen, terwijl u leert hoe u de hond iets bij kunt brengen. Ook een vervolgcursus is belangrijk om de puberteit van uw hond in goede banen te leiden.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse Rhodesian Ridgebacks de belangrijkste erfelijke aandoeningen:

- Elleboogdysplasie
- Dermoïd sinus *
- Degeneratieve lumbosacrale stenose

* Deze aandoeningen hangen samen met de specifieke bouw zoals die in de rasstandaard is vastgelegd. Het uiterlijk van dit ras heeft daardoor nadelige gevolgen voor zijn welzijn.

Elleboogdysplasie (ED) is een verzamelnaam van (voornamelijk) erfelijke afwijkingen in de ontwikkeling van het ellebooggewricht. Vormen van ED zijn:

- los processus anconeus (LPA) / - los processus coronoïdeus (LPC): hierbij ligt een stukje bot van de ellepijp los in het gewricht
- osteochondrosis dissecans van de mediale humeruscondyl (OCD): afwijking in het gewrichtskraakbeen van de bovenarm
- incongruentie van het gewrichtsvlak van radius en ulna met de humerus: de drie botten in het ellebooggewricht (spaakbeen, ellepijp en bovenarm) sluiten niet goed op elkaar aan in het gewricht.

Deze vormen kunnen apart of samen voorkomen en elkaar beïnvloeden. Symptomen zijn pijn en kreupelheid aan één of beide voorpoten. Deze treden al op vanaf een leeftijd van rond 6 maanden. Later ontstaat ook artrose (gewrichtsslijtage).

Dermoïd sinus is een erfelijke aandoening waarbij er op de rug een kanaaltje in de huid zit dat soms door kan lopen tot het ruggenmerg. Dit komt doordat in de ontwikkeling van het embryo de huid en het ruggenmerg niet goed gescheiden zijn. Als het kanaaltje helemaal doorloopt tot in het

ruggenmerg dan kunnen er neurologische verschijnselen ontstaan. Verder kan de opening in de huid tot ontstekingen leiden. Bij de Rhodesian Ridgeback bevindt dit zich vaak net voor of vlak achter de ridge. Dermoïd sinus houdt verband met de ontwikkeling van de ridge maar kan ook voorkomen bij ridgeloze Ridgebacks.

Degeneratieve lumbosacrale stenose is een aandoening waarbij er een vernauwing van het wervelkanaal in de overgang van lendenwervels naar bekken ontstaat, onder andere door afbraak van tussenwervelschijven. Hierdoor komen zenuwen bekneld te liggen in het bekkengebied (lumbosacrale gebied). Symptomen zijn onder andere moeite met opstaan en springen, last van kreupelheid aan één van de achterpoten, neurologische verschijnselen en soms zelfs urine- en ontlasting incontinentie.

Behalve deze drie aandoeningen zijn er nog andere erfelijke aandoeningen die bij dit ras van belang kunnen zijn, namelijk:

- Heupdysplasie (HD)
- Atopische dermatitis
- Auto-immune lymfocyttaire thyreoïditis
- Juvenile myoclonische epilepsie (JME)
- Osteosarcoom

Bij heupdysplasie zijn de kop en de kom van het heupgewricht niet goed gevormd, waardoor ze niet goed op elkaar aansluiten. Dit veroorzaakt schade in het gewricht. De aandoening heeft een erfelijke basis en wordt beïnvloed door omgevingsfactoren, zoals een hoge groeisnelheid en overbelasting door verkeerd of te veel bewegen of overgewicht. Jonge dieren met heupdysplasie vertonen een afwijkende gang, plotselinge pijnlijke in de achterpoten en heup en verminderde activiteit vanwege de pijn. Vaak zijn de achterpoten en heupen minder sterk bespierd. Oudere dieren vertonen verschijnselen die passen bij artrose (gewrichtsslijtage), zoals startkreupelheid, moeilijk opstaan en pijnlijke na zware inspanning.

Het is belangrijk om een jonge hond die nog niet uitgegroeid is niet te wild te laten spelen, te veel achter ballen aan te laten rennen of andere belastende activiteiten te laten doen. Geef uw hond een goede kwaliteit voeding zodat botten en spieren goed worden opgebouwd.

De Ridgeback is gevoelig voor het ontwikkelen van atopische dermatitis. Dit is een ontsteking van de huid door een allergische reactie op stoffen uit de omgeving, bijvoorbeeld huisstofmijt of pollen van grassen of bomen. Dat kan jeukklachten geven over het hele lichaam, maar voornamelijk aan de poten, in de liezen en op de rug bij de staartbasis. Honden kunnen deze plekken tot bloedens toe kapot bijten, likken en krabben. Er kunnen ook infecties, kale plekken en bultjes ontstaan.

Auto-immune lymfocyttaire thyreoïditis is een aandoening waarbij het immuunsysteem zich tegen de eigen schildklier keert. Er ontstaat daardoor een ontsteking, die het weefsel van de schildklier aantast. Dat leidt tot een tekort aan schildklierhormoon (hypothyroïdie). Symptomen treden vaak pas op als de schildklier al flink is aangetast en zijn onder andere sloomheid, dikker worden en huidafwijkingen.

Juvenile myoclonische epilepsie (JME) is een erfelijke vorm van epilepsie. Epilepsie bestaat uit aanvalsgewijze, spontane ontladingen van elektriciteit in de hersenen. Bij JME bij de Rhodesian Ridgeback uit zich dat in eerste instantie in plotselinge series spiertrekkingen. Dit begint al op jonge leeftijd, soms al vanaf 6 weken maar gemiddeld rond een half jaar. Het ontstaat meestal op een moment dat de hond ontspannen en slaperig is. De spiertrekkingen komen vooral voor in de poten, nekspieren of het gezicht aan één kant van het lichaam. Ze komen zeer regelmatig voor, vaak dagelijks. De hevigheid van de trekkingen kan erg verschillen, soms zijn ze niet zo duidelijk maar het kan ook lijken alsof de hond een schok krijgt of enorm schrikt. Naast spiertrekkingen is

ook een tijdelijke verlaging van het bewustzijn mogelijk waarbij de hond voor zich uit staart en niet reageert. Bij een deel van de honden ontwikkelt de aandoening zich tot gegeneraliseerde epileptische aanvallen waarbij het hele lichaam betrokken is en de hond het bewustzijn verliest. De aanvallen kunnen bij één op de drie honden worden uitgelokt door licht, zoals lichtflitsen of plotseling sterk licht. Een enkele keer lijken ook geluid, hitte of vaccinaties een rol te spelen.

Epilepsie kan onderdrukt worden met medicijnen, die echter niet bij elke hond goed aanslaan. Er is bij de Ridgeback een erfelijke mutatie gevonden die JME veroorzaakt. Hierop kan worden getest via DNA-analyse.

Een osteosarcoom is een kwaadaardige bottumor. Osteosarcomen kunnen op elke plek in het skelet ontstaan, maar worden bij honden vooral aan de voorpoten gezien. De hond kan last hebben van kreupelheid en veel pijn. De verschijnselen ontstaan wanneer de tumoren groeien en hierbij op het botvlies drukken.

De rasvereniging verplicht het testen op heupdysplasie, elleboogdysplasie en juveniele myoclonische epilepsie bij de ouderdieren. In het fokreglement van de rasvereniging kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van een Rhodesian Ridgeback is het nodig om al ervaring te hebben met het houden van honden, omdat hij een zeer consequente opvoeding en doortastende begeleiding nodig heeft. Zorg dat u zich van tevoren goed informeert, bijvoorbeeld via de rasvereniging.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaft het Praktisch document 'De aanschaf van een hond'.

Let goed op als u een Rhodesian Ridgeback pup wilt aanschaffen. Pups die via de rasvereniging worden aangeboden, zijn gefokt volgens het fokreglement van de vereniging. Dit stelt het testen op een aantal erfelijke aandoeningen verplicht. Ook worden welzijnsregels gesteld aan de fokdieren, zoals een minimale en maximale leeftijd waarop de teef gedekt mag worden en een maximaal aantal nesten per teef. Koopt u elders een pup, dan zult u zelf moeten vragen of er tests zijn gedaan op erfelijke aandoeningen en de uitslagen moeten bekijken. Daarmee maakt u de kans dat u een pup koopt met een erfelijke aandoening zo klein mogelijk. Van ouderdieren met stamboom kunt u de uitslagen van elleboogdysplasie-onderzoek en heupdysplasie-onderzoek ook nagaan op de website van de Raad van Beheer.

Van pups met een stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan. Via de website van de rasvereniging kunt u informatie over pups inwinnen.

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd, de ouderdieren zijn lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen en u loopt daardoor het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie. Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Wilt u een volwassen Ridgeback aanschaffen dan kunt u op de website van de rasvereniging terecht voor hulp bij het vinden van een herplaatser. U kunt ook terecht bij een asiel.

Maak bij de aanschaf van een pup of oudere hond duidelijke afspraken. Het gebruik van een koopcontract is aan te raden.

Pups geboren na 1 april 2013 of honden afkomstig uit het buitenland moeten verplicht gechipt en geregistreerd zijn door de fokker of importeur. Krijgt u zo'n hond aangeboden die niet gechipt en geregistreerd is, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet en kunt u de hond beter niet kopen. Zelf bent u verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten. Meer informatie vindt u op www.chipjedier.nl.

Een Rhodesian Ridgeback met stamboom kost gemiddeld zo'n 1500 euro. Daarnaast bent u geld kwijt aan benodigdheden zoals een mand, een riem, een etensbak en speeltjes. Kosten voor voeding zijn mede afhankelijk van welk type voer u kiest, maar reken op ruim 40 euro per maand.

De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport.

Houd rekening met terugkerende dierenartskosten zoals entingen, ontworming en behandeling tegen vlooiën. Denk daarnaast aan eventuele castratiekosten. Deze zijn mede afhankelijk van het gewicht van uw hond en zijn voor teven hoger dan voor reuen. Informeer vooraf naar dergelijke kosten bij uw dierenarts. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: januari 2021

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl